

Висновки. Визначено основні макро- та мікроскопічні діагностичні ознаки трави ономи жорсткої, яка є перспективною рослиною для подальшого фармакогностичного дослідження з метою розробки лікарських препаратів.

ПОРІВНЯЛЬНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНДЕКСУ НАБУХАННЯ ТА ВМІСТУ ПОЛІСАХАРИДІВ У НАСІННІ *LINUM USITATISSIMUM* ТА *PLANTAGO MAJOR*

Ільїна С. К.

Науковий керівник: Кошовий О. М.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

andrianovasofia@gmail.com

Вступ. Насіння льону та подорожника великого має дуже широке застосування у медичній та фармацевтичній практиці. Воно є джерелом слизу і полісахаридів, має відхаркувальну та пом'якшувальну дію, застосовується при захворюваннях верхніх дихальних шляхів. Подорожник використовується, як природний засіб для зниження холестерину, проявляє протизапальну та репаративну дію. Його застосовують, як зовнішньо при фурункулах, виразках, опіках, ранах, дерматитах, так і внутрішньо для лікування шлунково-кишкових захворювань як обволікаючий, послаблюючий та болезаспокійливий засіб.

На сьогоднішній день розлади органів травлення зустрічаються дедалі частіше, серед них лідируючу позицію займають запори. Частка звернень до гастроентерологів із цієї проблемою становить 40 % від загальної кількості звернень. Як ефективний засіб лікування патології використовуються препарати, що містять слиз на основі насіння льону чи подорожника. Активне використання даної рослинної сировини у медичній практиці та динаміка росту поширеності захворювань шлунково-кишкового тракту серед населення України обумовлює актуальність дослідження та порівняння властивостей цих рослин.

Мета дослідження. Провести порівняльне вивчення процесу набухання, екстракції слизу та полісахаридів із насіння льону та подорожника великого, як найпопулярніших рослинних джерел цих речовин, для визначення найбільш перспективної лікарської рослинної сировини для створення послаблюючих засобів

Об'єктами дослідження були насіння льону звичайного (*Linum usitatissimum*) родини льонові (*Linaceae*) та подорожника великого (*Plantago major*) родини подорожникові (*Plantaginaceae*).

Матеріали та методи. Під час дослідження використовували фармакопейні методики вимірювання індексу набухання та ваговий метод визначення вмісту полісахаридів у екстрактах насіння вказаних рослин, шляхом осадження спиртом етиловим 96 % з подальшою фільтрацією та висушуванням.

Результати дослідження. У насіння подорожника великого індекс набухання становить 28, що майже у 3 рази перевищує цей показник для насіння льону, який дорівнює 9.

Проведено гравіметричне визначення вмісту полісахаридів у 7 послідовних витягах з досліджуваних об'єктах (табл. 1).

Таблиця 1

Вміст полісахаридів у екстрактах із насіння досліджуваних видів рослин

№	Рослинна сировина	Вміст полісахаридів у екстрактах з стадій, г						
		1	2	3	4	5	6	7
1.	Насіння льону звичайного	0,0074	0,0062	0,0054	0,0038	0,0026	0,0022	0,0016
2.	Насіння подорожника великого	0,0092	0,0081	0,0069	0,0054	0,0048	0,0041	0,0035

Порівнюючи результати дослідження бачимо, що вихід полісахаридів методом мацерації при кімнатній температурі з насіння подорожника великого вищий ніж з насіння льону звичайного.

Висновки. За результатами проведених досліджень можна зробити висновок, що насіння подорожника великого (*Plantaginis majori semina*) має вищі показники набухання та більший вихід полісахаридів, отже є більш перспективною лікарською рослинною сировиною як джерело слизу для створення послаблюючих та обволікаючих лікарських засобів. На території України найоптимальніші умови для зростання даної лікарської сировини забезпечуються у Рівненській, Венецькій та Хмельницькій областях, тож для розміщення поля для промислового вирощування подорожника великого краще обирати ці території.

ПЕРСПЕКТИВНІСТЬ ДОСЛІДЖЕННЯ ГУЛЯВНИКА ЛІКАРСЬКОГО

Калюжна О. В.

Науковий керівник: Процька В. В.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

arimulinka@gmail.com

Вступ. Дослідження та вивчення властивостей лікарських рослин є досить актуальним в наш час. Сьогодні, маючи майже нескінчений вибір синтетичних фармакологічних препаратів, яких з кожним роком з'являється все більше і більше на фармацевтичному ринку, люди все одно віддають перевагу природнім лікарським засобам.

Мета дослідження. Проаналізувати та узагальнити дані літератури стосовно хімічного складу та застосування в медицині гулявнику лікарського, зробити висновок щодо перспективи та доцільності його подальшого дослідження.

Матеріали та методи. Гулявник лікарський (*Sisymbrium officinale* L. Scop.) – однорічна трав'яниста рослина родини Капустяні (*Brassicaceae* Burnett.). Поширений переважно в Євразії, Північній Африці та Північній Америці. Знайти його можна на всій території України: у полях, садах, на кам'янистих схилах, узбіччях доріг та городах. Гулявник лікарський має кругле прямостояче, розгалужене, жорстко опушене стебло висотою до 120 см. Стеблові листки пересто-розсічені, видовжено-ланцетні, з паралельним жилкуванням. Характерною рисою цієї рослини є тісно прилеглі до стебла багатонасінні стручки. Квіти є маленькими та блідо-жовтими з опушеними зі зворотнього боку чашолистками. Коренева система стрижнева.

Результати дослідження. Трава цієї рослини містить гірчичну ефірну олію дубильні речовини, флавоноїди, аскорбінову кислоту, каротиноїди та мінеральні елементи, зокрема,